

Brüsszel, 2015. július 12.

Tárgy: Euróövezeti csúcstalálkozó – Nyilatkozat
Brüsszel, 2015. július 12.

Az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői hangsúlyozzák: ahhoz, hogy megállapodás jöhessen létre az Európai Stabilitási Mechanizmus keretében indítandó új programról, elengedhetetlen visszaállítani a bizalmat a görög hatóságok irányába. E tekintetben kulcsfontosságú a görög hatóságok szerepvállalása, a politikai kötelezettségvállalásokat pedig sikeresen meg is kell valósítani.

Az Európai Stabilitási Mechanizmus keretében pénzügyi támogatást igénylő euróövezeti tagállamoknak lehetőség szerint az Nemzetközi Valutaalaphoz (IMF) hasonló kérelmet kell benyújtaniuk.¹ Ez az előfeltétele annak, hogy az eurócsoport megállapodhasson az Európai Stabilitási Mechanizmus keretében indítandó új programról. Görögország ezért kérelmezni fogja, hogy az IMF 2016. március után továbbra is nyújtson (felügyeleti és finanszírozási) támogatást számára.

Tekintettel arra, hogy újra kell építeni a Görögországgal szembeni bizalmat, az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői üdvözlik a görög hatóságok az irányú elkötelezettségét, hogy haladéktalanul elfogadják az első intézkedéscsomagot. Az intézmények előzetes és mindenre kiterjedő egyetértésével meghozott intézkedések egyebek között az alábbiakat foglalják majd magukban:

¹ Az Európai Stabilitási Mechanizmusról szóló szerződés (8) preambulumbekzdése.

Július 15-ig

- a héa-rendszer ésszerűsítése és az adóalap kiszélesítése a bevételek növelése érdekében;
- az átfogó nyugdíjreform-program részeként elfogadandó, a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságát javító, előzetes intézkedések;
- a statisztikai hivatal (ELSTAT) teljes körű jogi függetlenségének biztosítása;
- a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés vonatkozó rendelkezéseinek teljes körű végrehajtása, különösen a Költségvetési Tanácsnak az egyetértési megállapodás véglegesítését megelőzően történő működőképessé tétele, valamint kvázi automatikus kiadáscsökkentő intézkedések bevezetése által, melyre a Költségvetési Tanács véleményének kikérése után és az intézmények előzetes jóváhagyásának függvényében kerülne sor abban az esetben, ha az ambiciózus elsődleges államháztartási többletcéloktól eltérés történne;

Július 22-ig

- a polgári perrendtartás elfogadása, ami a polgári igazságszolgáltatási rendszer eljárásainak és működési szabályainak nagyszabású javítását jelenti, és jelentősen felgyorsíthatja a bírósági eljárásokat, továbbá csökkentheti azok költségét;
- a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv átültetése az Európai Bizottság támogatásával.

Azonnali hatállyal, és kizárólag a fent említett első négy intézkedés jogi végrehajtását, valamint az e dokumentumban foglalt összes kötelezettségvállalásnak a görög parlament általi, az intézmények és az eurócsoport által ellenőrzött jóváhagyását követően születethet döntés arról, hogy az intézmények megbízást kapjanak az egyetértési megállapodásról való tárgyalások lefolytatására. Erre a döntésre akkor kerülhet sor, ha a nemzeti eljárásokat lezárták, és az Európai Stabilitási Mechanizmusról szóló szerződés 13. cikkében foglalt előfeltételek a 13. cikk 1. bekezdésében foglalt értékelés alapján teljesülnek.

Annak érdekében, hogy az egyetértési megállapodás sikeres megkötésének alapjául szolgáljon, a reformintézkedéseket tartalmazó görög javaslatot jelentősen meg kell erősíteni oly módon, hogy az tekintettel legyen az országnak az elmúlt év során erőteljesen leromlott gazdasági és költségvetési helyzetére. A görög kormánynak hivatalosan el kell köteleznie magát az iránt, hogy az intézmények által meghatározott számos területen megerősítse a javaslatát, kielégítő és átlátható ütemtervet nyújtson be a jogszabályokra és végrehajtásukra vonatkozóan, beleértve a strukturális referenciaértékeket, a mérföldköveket és a mennyiségi referenciaértékeket, hogy középtávon egyértelmű legyen a szakpolitikák iránya. A görög kormánynak nevezetesen – az intézmények egyetértésével – a következő intézkedéseket kell meghoznia:

- ambiciózus nyugdíjreformot kell végrehajtania, és meg kell határoznia azokat a szakpolitikai lépéseket, amelyek célja a 2012. évi nyugdíjreformra vonatkozó alkotmánybírósági határozat költségvetésre gyakorolt hatásának teljes körű ellensúlyozása, valamint a zéró deficitre vonatkozó rendelkezésnek vagy alternatív, kölcsönösen elfogadható intézkedéseknek a végrehajtása 2015 októberéig;
- ambiciózusabb termékpiaci reformokat kell elfogadnia, világos ütemtervvel egyfelől az OECD I. eszköztárában foglalt összes ajánlás végrehajtására, ideértve a vasárnapi nyitva tartásra, a kiadásidőszakokra, a gyógyszerárak tulajdonlására, a tejre és a pékségekre vonatkozó ajánlásokat – az orvosi rendelvény nélkül is kiadható gyógyszerek kivételével, melyek esetében a végrehajtásra egy későbbi lépésben kerül sor –, másfelől a makrogazdasági szempontból kritikus, zárt szakmák (például a komphajózás) megnyitására. Az OECD II. eszköztárát követő intézkedésként a feldolgozóipart is be kell vonni az előzetes intézkedések körébe;
- az energiapiacokat illetően előrehaladást kell elérnie a villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltető (ADMIE) privatizációjában, kivéve ha az intézmények egyetértésével sikerül olyan helyettesítő intézkedéseket megállapítani, amelyek ezzel egyenértékű hatást gyakorolnak a versenyre;
- a munkaerőpiacot illetően az intézményekkel egyetértésben elfogadott ütemterv és megközelítés alapján alaposan felül kell vizsgálni és korszerűsíteni kell a kollektív tárgyalásokat és a szervezett fellépést, továbbá a vonatkozó uniós irányelvekkel és legjobb gyakorlattal összhangban a csoportos létszámcsökkentéseket. Az elvégzett felülvizsgálatok alapján a munkaerő-piaci politikát úgy kell alakítani, hogy az megfeleljen a bevált nemzetközi és európai gyakorlatnak, és ne térjen vissza azokhoz a múltbeli szakpolitikai gyakorlatokhoz, amelyek nem egyeztethetők össze a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdításának céljaival;

- meg kell tennie a pénzügyi ágazat megerősítéséhez szükséges lépéseket, többek között határozott intézkedéseket kell hoznia a nemteljesítő hitelekkel kapcsolatban, intézkedéseket kell elfogadnia a HFSF (Hellén Pénzügyi Stabilitási Alap) és a bankok irányításának megerősítésére, különösen oly módon, hogy kiiktatja a politikai befolyásolás minden lehetőségét, legfőképpen a kinevezési eljárásokban.

Mindezekon felül a görög hatóságoknak meg kell tenniük a következő intézkedéseket is:

- jóval erőteljesebb privatizációs programot kell kidolgozniuk és javítaniuk kell annak irányítását; értékes görög vagyoni eszközök fognak átkerülni egy olyan független alapba, amely privatizáció révén és más módon pénzzé teszi az eszközöket. Az eszközök pénzzé tétele képezi majd az új ESM-hitel ütemezett törlesztésének egyik forrását, amely az új hitel futamideje alatt a célkitűzések szerint összesen 50 milliárd EUR-t jelent; ebből 25 milliárd EUR-t a bankok feltőkésítésére fordított összegek visszafizetésére és más eszközökre, a teljes fennmaradó összeg 50%-át (vagyis a 25 milliárd EUR 50%-át) a GDP-arányos államadósság csökkentésére, 50%-át pedig beruházásokra fordítják.

Az alapot Görögországban hoznák létre és a görög hatóságok kezelnék az illetékes európai intézmények felügyelete mellett. Az intézményekkel egyetértésben és a legjobb nemzetközi gyakorlatokra építve jogalkotási keretet kell elfogadni az eljárások átláthatóságának és az eszközök megfelelő értékesítési árának biztosításához, az állami tulajdonban lévő vállalatok irányítására vonatkozó OECD-elvekkel és -szabványokkal összhangban;

- összhangban a görög kormány célkitűzéseivel, modernizálniuk kell és jelentősen meg kell erősíteniük a görög közigazgatást, és az Európai Bizottság égisze alatt el kell indítaniuk egy olyan programot, amely a kapacitásépítést és a görög közigazgatás politikamentessé tételét szolgálja. Az erre vonatkozó első javaslatokat – az intézményekkel való megbeszéléseket követően – július 20-ig be kell nyújtani. A görög kormány vállalja, hogy a görög közigazgatás költségeit – az intézményekkel közösen elfogadott ütemezésnek megfelelően – tovább csökkenti;

- a programok végrehajtásának és nyomon követésének javítása érdekében a legmesszebbmenőkig normalizálniuk kell az intézményekkel való együttműködés munkamódszereit, ideértve az Athénban a helyszínen végrehajtandó lépéseket. A kormánynak a releváns területekre vonatkozó minden jogszabálytervezetről egyeztetnie kell, és megállapodásra kell jutnia az intézményekkel, mégpedig kellő időben a nyilvános konzultációra való bocsátás, illetve a parlamenthez való benyújtás előtt. Az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői újól fog hangsúlyozzák, hogy a kulcsszó a végrehajtás, és ezzel összefüggésben üdvözlük, hogy a görög hatóságok legkésőbb július 20-ig technikai segítségnyújtás iránti kérelmet szándékoznak benyújtani az intézményekhez és a tagállamokhoz, és felkérlik az Európai Bizottságot, hogy koordinálja ezt az európai támogatást;
- a humanitárius válságokról szóló törvényjavaslat kivételével a görög kormány módosítás céljával újból meg fogja vizsgálni azokat a jogszabályokat, amelyeket a február 20-i megállapodás ellenére fogadtak el, és amelyekben visszavonták ez előző program keretében vállalt kötelezettségeket, vagy az ennek nyomán létrehozott szerzett jogosultságokkal egyenértékű, azokat kompenzáló, egyértelmű intézkedéseket fog meghatározni.

A fent felsorolt kötelezettségvállalások képezik a görög hatóságokkal folytatandó tárgyalások megkezdésének minimumfeltételeit. Ugyanakkor az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői egyértelművé tették, hogy a tárgyalások megkezdése nem zárja ki egy olyan új ESM-programra vonatkozó esetleges végleges megállapodás megkötését, amelynek az egész csomag (beleértve a finanszírozási szükségleteket, az adósság fenntarthatóságát és az esetleges áthidaló finanszírozást) vonatkozásában meghozott határozaton kell alapulnia.

Az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői nyugtázzák, hogy az intézmények által végzett értékelés alapján a program finanszírozási igénye 82 és 86 milliárd EUR közé tehető. Felkérlik az intézményeket arra, hogy mérjék fel a finanszírozási keret alternatív költségvetési pálya vagy magasabb privatizációs bevételek révén történő csökkentésének lehetőségeit. A pénzügyi piacokhoz való hozzáférést lehetővé tevő feltételek helyreállítása révén, amely jellemzően a pénzügyi támogatási programok célja, csökkenteni lehet a teljes finanszírozási keret igénybevételének szükségességét. Az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői nyugtázzák Görögország sürgős finanszírozási igényeit, ennek megfelelően nagyon rövid időn belül előrehaladást kell elérni egy új egyetértési megállapodásra vonatkozó határozat meghozatala érdekében: a finanszírozási igények a becslések szerint július 20-ig el fogják érni a 7 milliárd eurót, mely összeg augusztus közepéig további 5 milliárd euróval fog növekedni.

Az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői elismerik, hogy fontos biztosítani, hogy a görög állam az elkövetkező hetekben törleszteni tudja az IMF és a Görög Nemzeti Bank felé fennálló hátralékait, és eleget tudjon tenni az adósságkötelezetvényeiből fakadó kötelezettségeinek annak érdekében, hogy megteremtődjenek a tárgyalások szabályos lezárásának feltételei. Görögországnak kell teljes mértékben viselnie a kockázatokat azért, ha nem sikerül rövid időn belül lezárni a tárgyalásokat. Az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői felkérlik az eurócsoportot arra, hogy a szóban forgó kérdéseket sürgősséggel tárgyalja meg.

Tekintettel a görög pénzügyi szektor égető problémáira, az esetleges új ESM-program teljes finanszírozási keretében szerepelnie kell egy, a bankszektornak szánt 10–25 milliárd eurós puffer kialakításának is a bankok esetleges feltőkésítési igényeinek és szanálási költségeinek a fedezésére, amelyből 10 milliárd eurót azonnali hatállyal rendelkezésre kellene bocsátani egy, az ESM-nél vezetett elkülönített számlán.

Az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői tisztában vannak azzal, hogy az új programról szóló döntés mielőbbi meghozatala a feltétele annak, hogy a bankok újra kinyissanak, és ennek köszönhetően el lehessen kerülni a teljes finanszírozási keret növelését. Az EKB/az egységes felügyeleti mechanizmus a nyarat követően átfogó felmérést fog készíteni. A puffer teljes összegéből fedezni lehet majd az átfogó értékelés után esetlegesen felmerülő tőkehiányt a jogi keret alkalmazását követően.

Komoly aggodalmak merültek fel a görög adósság fenntarthatóságával kapcsolatban. Az elmúlt tizenkét hónapban ugyanis az országban olyan engedékeny politikai irányvonalat követtek, aminek következtében a közelmúltban romlani kezdett a hazai makrogazdasági és pénzügyi környezet. Az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői emlékeztetnek arra, hogy az euróövezeti tagállamok az elmúlt néhány évben a görög adósság fenntarthatóságának elősegítése érdekében figyelemre méltó intézkedéseket tettek, aminek nyomán Görögország adósságszolgálati pályája zökkenőmentessé vált és jelentős mértékben csökkentek a költségek.

Mindezekre tekintettel, egy lehetséges jövőbeli ESM-program összefüggésében, valamint az eurócsoport 2012. novemberi nyilatkozata szellemének megfelelően az eurócsoport szükség esetén kész olyan további lehetséges intézkedések (esetlegesen hosszabb tőketörlesztési moratórium és fizetési időszak alkalmazásnak) megvizsgálására annak biztosítása érdekében, hogy a bruttó finanszírozási igények fenntartható szinten maradjanak. Ezek az intézkedések azzal a feltétellel hajthatók végre, ha az új programban szereplő intézkedések végrehajtására maradéktalanul sor kerül, és azokat az eurócsoport az első, pozitív eredménnyel zárult felülvizsgálatot követően fogja fontolóra venni.

Az euróövezeti csúcstalálkozó résztvevői hangsúlyozzák, hogy nem lehet szó nominális adósságleírásról.

A görög hatóságok újra megerősítik, hogy határozott kötelezettséget vállalnak az iránt, hogy pénzügyi kötelezettségeiket valamennyi hitelező irányában, mindenre kiterjedően és időben teljesítsék.

Feltéve, hogy az e dokumentumban foglalt valamennyi feltétel teljesül, az eurócsoport és az ESM kormányzótanácsa, az ESM-szerződés 13. cikkének 2. bekezdésével összhangban megbízhatják az intézményeket, hogy kezdjenek tárgyalásokat egy új ESM-programról, ha az Európai Stabilitási Mechanizmusról szóló szerződés 13. cikkében foglalt előfeltételek a 13. cikk 1. bekezdésében foglalt értékelés alapján teljesülnek.

A görögországi növekedés és munkahelyteremtés támogatása érdekében (a következő 3–5 évben) a Bizottság szorosan együttműködik majd a görög hatóságokkal, hogy (különböző uniós programok keretében) összesen legfeljebb 35 milliárd EUR összegben mozgósítsanak forrásokat –a többek között a kkv-k által végrehajtandó – beruházások és gazdasági tevékenységek finanszírozására. Rendkívüli intézkedésként, tekintettel Görögország sajátos helyzetére a Bizottság javaslatot fog tenni az előfinanszírozás összegének 1 milliárd euróval történő megemelésére, hogy azonnali lendületet adjunk a beruházásoknak; a javaslattal az uniós társjogalkotóknak kell majd foglalkozniuk. Az európai beruházási terv is előirányoz majd finanszírozási lehetőségeket Görögország számára.
